GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România şi străinătate:

Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:

la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

N^R. 174. *Sâmbătă 22 Septemvre (4 Octomvre)* 1884.

Nou Abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Octomvre st. v. 1884 se începe **unŭ nou abonamentŭ,** la care învitămŭ pe onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Abonamentulŭ: **Pentru Austro-Ungaria** cu posta: pe trei lunĭ 3 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl. **Pentru România şi streinătate:** pe trei lunĭ 9 francĭ, pe şése lunĭ 18 francĭ, pe unŭ anŭ 36 francĭ.

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ, ca sĕ binevoiască a-şĭ reînoi de cu vreme prenumerările, pentru ca trimiterea ḍiarului sĕ nu se întrerupă.

REDACŢIUNEA „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Braşovŭ în 21 Septemvre (3 Oct.)

De nenumĕrate orĭ amŭ arĕtatŭ, că arma cea mai puternică, de care se folosesce guvernulŭ unguerescŭ în specialŭ contra Românilorŭ, este sistematica înegrire înaintea tronului prin informaţiunĭ false şi sinistre.

Tactica acésta de înegrire a devenitŭ o a doua natură a celorŭ ce conducŭ aḍĭ frênele guvernului. Nu ne mirămŭ dér, când vedemŭ că ea nu se mărginesce numai la urgisiţii de Românĭ, ci se pune în lucrare şi faţă cu alţĭ factorĭ, a cărorŭ atitudine e o piedică pentru realisarea tuturorŭ planurilorŭ d-lui Tisza.

Cetitorii noştri îşĭ vorŭ aduce aminte de nemulţămirea ce a produs'o în sînulŭ clerului romano-catolicŭ dojana cuprinsă în rĕspunsulŭ ce l'a datŭ monarchulŭ astă véră conducĕtorului acestui clerŭ la Aradŭ. Se'nţelege, că nemulţămirea a privitŭ numai pe ministru-preşedinte, care a informatŭ pe monarchŭ, că clerulŭ romano-catolicŭ ar provocá frecărĭ naţionale şi confesionale, din care causă a fostŭ admoniatŭ, ca sĕ se ferĕscă de patimile mişcărilorŭ politice.

Asemenĭ admonărĭ durerósе a întêmpinatŭ şi clerulŭ nostru românescŭ de repeţite orĭ, totŭ numai din pricina relelorŭ informaţiunĭ date de guvernŭ monarchului. Sperămŭ că resentimentulŭ ce l'a produsŭ acéstă purtare a guvernului în clerulŭ nostru înaltŭ, nu va fi mai slabŭ decâtŭ acela ce a causatŭ amărăciunea clerului romano-catolicŭ.

Foile maghiare scriau ḍilele trecute, că visita ce a făcut'o nunţiulŭ papalŭ la primatele din Strigoniu a statŭ în legătură cu admoniarea dela Aradŭ, nunţiulŭ vrêndŭ adecă a se orientá în persónă asupra causelorŭ ce ar fi provocatŭ acea admoniare.

Este fórte interesantă desluşirea ce a dat'o în privinţa acésta, după cum ne spune „Egyetértés,“ unŭ prelatŭ înaltŭ. Acestŭ prelatŭ pare a fi însuşĭ primatele.

Prelatulŭ din cestiune declară, că cuvintele monarchului respicate la Aradŭ au mişcatŭ şi pe sântulŭ părinte totŭ aşa de durerosŭ ca şi pe aceia cătră carĭ au fostŭ adresate, pentru că cei dela Roma sciu, că clerulŭ catolicŭ maghiarŭ nu agitéză în nicĭ o privinţă. De aceea nunţiulŭ n'a avutŭ lipsă de a se mai orientá.

Preoţimea catolică, ḍise mai departe prelatulŭ, a făcutŭ numai ceea ce legea értă orĭcărui individŭ care ia parte la sarcinele statului. Este sciutŭ însĕ, că guvernulŭ a informatŭ coróna de repeţite orĭ contra clerului catolicŭ, cu tóte că n'ar fi în stare a dovedí nicĭ măcarŭ c'unŭ singurŭ casŭ, că a agitatŭ contra cuiva.

Suntŭ ómenĭ de statŭ — ḍice în fine prelatulŭ ungurŭ — carĭ au agitatŭ şi agitéză cu tótă vehemenţa pe lângă punctele lorŭ de vedere, şi guvernulŭ totuşĭ nu i-a ameninţatŭ prin graiulŭ regelui încoronatŭ....

Suntŭ într'adevĕrŭ aḍĭ marĭ agitatorĭ între ómenii de statŭ ungurĭ şi celŭ mai mare dintre dênşii este fără îndoiélă căpetenia lorŭ: ministrulŭ-preşedinte Tisza Koloman.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Gurghiu, 3 Octomvre. — Erĭ prinţulŭ de coróna Rudolf a împuşcatŭ unŭ ursŭ bine desvoltatŭ de 150 chilograme greu, la distanţă de 80 de paşĭ. Ursulŭ a căḍutŭ după prima înpuşcătură.

Roma, 2 Octomvre. — Ţarulŭ conferì ministrului de esterne alŭ Italiei Mancini marea cruce a ordinului Alexandru Newsky, pentru că a înfluinţatŭ ca sĕ se susţină şi întărĕscă relaţiunele de amiciţiă dintre guvernulŭ italianŭ şi rusescŭ.

Din incidentulŭ aniversărei a 14-a dela ocuparea Romei, oraşulŭ este înpodobitŭ cu stégurĭ şi strălucitŭ iluminatŭ.

CRONICA ḌILEI.

Din Seraievo se anunţă, că în provinciele ocupate s'a începutŭ recrutarea la 22 Septemvre a. c. şi s'a terminatŭ până acum în 16 cercurĭ, între carĭ 9 în Herţegovina. Mare mulţămire a produsŭ în cercurile armatei faptulŭ că recrutarea s'a săvêrşitŭ în tótă linişteа şi în cercurile vecine cu Muntenegrulŭ, că în cele mai multe cercurĭ feciorii s'au presentatŭ de bună voiă înaintea comisiunilorŭ de asentare, precum şi că în rêndulŭ acesta n'au lipsitŭ aşa de mulţĭ dela asentare. In Gaţc cei asentaţĭ se ḍice că au cerutŭ unŭ stégŭ negru galbenŭ şi au plecatŭ cu elŭ în frunte spre Mostar.

Se vestesce totodată, că în Bosnia mai că nu se mai arată de locŭ bande de hoţĭ, ér în Herţegovina se arată fórte rarŭ. Vestitulŭ căpitanŭ de bandiţĭ Kovaci a fostŭ prinsŭ înainte cu ḍece ḍile.

*

Partida liberală germană, formată din fosta partidă progresistă şi din desertorii partidei naţionale, publică, în vederea viitórelorŭ alegerĭ, următórea programă:

Partida liberală germană vrea întărirea unirii naţionale a Germaniei, desvoltarea vieţii adevĕratŭ constituţionale prin conlucrarea guvernului şi a poporului, organisarea legală a unui ministerŭ imperialŭ responsabilŭ. Ea nu vrea sĕ fie atinse drepturile representaţiunii poporului, mai alesŭ perioda financiară de unŭ anŭ, înouvinţarea veniturilorŭ anuale, libertatea cuvêntului. Ea vrea garantarea drepturilorŭ poporului, asigurarea libertăţii electorale, deplină libertate a consciinţei şi religiunei avêndŭ drepturĭ egale tóte confesiunile; ea nu vrea, ca dreptulŭ electoralŭ secretŭ, generalŭ, egalŭ, directŭ, libertatea presei, întrunirilorŭ, egalitatea înaintea legii — şi anume fără deosebire de persónă şi partidă — sĕ sufere vre-o restricţiune. Ea vrea progresarea bunei stărĭ a poporului: vrea sĕ intervină pentru clasele muncitóre, fără sĕ facă socialismŭ. Vrea ca sistemulŭ de dare sĕ fie dreptŭ, după puterea poporului. Monopolurĭ şi politică colonială ca cea francesă nu voesce; serviciulŭ militarŭ sĕ fie generalŭ, dér mai scurtŭ, şi stabilirea puterei armate în timpŭ de pace. Cine voesce acestea, se alégă deputatŭ liberalŭ!

*

Ḍiarulŭ oposiţionalŭ „Pozor“ din Agramŭ se ocupă de rescriptulŭ regescŭ prin care s'a deschisŭ dieta croată. „Pozor“ nu află destulŭ de francŭ esprimată în rescriptŭ intenţiunea de împĕcare a Croaţilorŭ cu starea lucrurilorŭ. Relele esistă odată şi nu sĕ potŭ disputá. „Pozor“ le enumĕră şi continuă aşa: „Nu se face nimicŭ spre a delătură plângerile nóstre şi încă lucrurile se întăritŭ şi mai multŭ prin aceea, că în rescriptŭ s'a ḍisŭ, că neînţelegerile sĕ se delature prin concesiunĭ împrumutate; ar fi fostŭ pentru noi cu multŭ mai liniştitorŭ, ḍice „Pozor,“ décă s'ar fi făcutŭ observarea cu privire la acésta în discursulŭ tronului rostitŭ înaintea dietei din Peşta. Deórece însĕ nu s'a întêmplatŭ acésta se vede, că voiescŭ sĕ încarce vina neînţelegerilorŭ numai şi numai în spinarea Croaţiei.

Baronulŭ Ozegovicĭ, care mai inainte a fostŭ membru alŭ pardidei guvernamentale, a trecutŭ definitivŭ în partea Starcevicianilorŭ. In decursulŭ verificărei s'a cerutŭ pân' acum anularea a 11 mandate de deputaţĭ. Se ḍice că Starcevicianii nu vorŭ împedecá alegerea delegaţilorŭ pentru dieta ungurĕscă.

ARCHIDUCELE RUDOLFU LA SINAIA.

(Raportulŭ Monitorului Oficialŭ.)

Vinerĭ, 14 Septemvre, Maiestăţile Lorŭ cu Alteţele Lorŭ Imperiale şi Regale au luatŭ dejunulŭ împreună în apartamentele Lorŭ după ce visitară cu deamĕnuntulŭ castelulŭ. La órele 2 p. m., au mersŭ în trăsurĭ spre a visitá mânăstirea Sinaia, biserica, scóla de fete, precum şi oraşulŭ cu nouĕle sale construcţiunĭ, ce în fie-care anŭ prin variaţia stilului dă o nouĕ viaţă acestei localităţĭ. Timpulŭ din nenorocire fiindŭ ploiosŭ, a făcutŭ ca vênĕtórea şi retragerea militară, ce se pregătise pentru acéstă ḍi, sĕ fie amânată.

La órele 7 se dete unŭ mare prânḍŭ în onórea Augustilorŭ óspeţĭ, la care au fostŭ învitaţĭ d. D. Sturdza ministrulŭ afacerilorŭ străine, cu dómna; Exc. Sa d. baron Mayr, ministru plenipotenţiarŭ alŭ Austro-Ungariei; Exc Sa d. baronŭ Saurma, ministru plenipotenţiarŭ alŭ Germaniei; d. ministru Văcărescu; d. generalŭ Radu Mihai, prefectulŭ Capitalei; d. doctorŭ Teodori, inspectorŭ alŭ serviciului sanitarŭ; d. Edmond Herz cu dómna; d-na Lucia Duca; d. Hugo de Saurma, peste totŭ 34 persóne. După masă, Maiestăţile Lorŭ şi Alteţele Lorŭ imperiale şi Regale S'au întreţinutŭ în modulŭ celŭ mai graţiosŭ cu d-nii învitaţĭ, carĭ în urmă au trecutŭ cu toţii în sala de musică, unde au petrecutŭ până aprópe la órele 11 din nópte, când s'a servitŭ ceaiulŭ şi după care Maiestăţile Lorŭ cu Auguştii óspeţĭ S'au retrasŭ în apartamentele Lorŭ.

*

Sâmbătă, 15 Septemvre, órele 10 diminéţa, timpulŭ îndreptându-se, Maiestăţile Lorŭ şi Alteţele Lorŭ Imperiale şi Regale au plecatŭ cu breakulŭ urmaţĭ de unŭ landau în care se aflau dómnele şi domnişórele suitelorŭ la Poiana-Ţapului, care erá loculŭ de întêlnire alŭ unei vênătóre ce Regele oferea Augustului Sĕu óspe. Ajunşĭ ací, Regele şi Archiducele Se coborŭ din trăsură, 'Şĭ iau ḍiua bună şi Se îndreptéză spre vênătorii carĭ Îĭ adăstau. Regina şi Archiducesa şi dómnele din suită Lorŭ au continuatŭ preumblarea în direcţiunea Predélului, spre a vede frumósele posiţiunĭ ale munţilorŭ şi S'au întorsŭ la castelŭ la órele 12.

De la Poiana-Ţapului, vênătorii au apucatŭ spre munţii Jipii, unde erau aşeḍaţĭ bătăiaşĭ spre a scóte vênatulŭ. Peste câtva timpŭ se ivi chiar în faţa Archiducelui unŭ ursŭ, care trecêndŭ repede prin smeurişŭ şi fiindŭ urmatŭ de aprópe de bătăiaşĭ nu se putŭ trage asupra lui. După acésta, vênătorii s'au adunatŭ pe o poeniţă aşeḍată în vêrfulŭ unei stâncĭ la piciórele Bucecilorŭ, spre a luá dejunulŭ. Apoi Regele şi Archiducele au încălecatŭ şi au mersŭ până la marele cascade numite Urlătóre, de unde au admiratŭ frumósa panoramă ce se desfăşură vederei, şi d'acolo S'au reîntorsŭ la castelŭ la órele 6 séra. La orele 5 s'a datŭ prânḍulŭ, a care au luatŭ parte 35 persóne.

La órele 9, o retragere cu lampióne a fostŭ dată de batalionulŭ 2 de vênătorĭ Auguştilorŭ óspeţĭ. In acelaşĭ timpŭ unŭ sóre electricŭ şi focurĭ bengale, aşeḍate d'alungulŭ şoselei din faţă, iluminau castelulŭ şi maiestósele sale împrejmuirĭ, dându-le unŭ aspectŭ feericŭ. La órele 10½ s'a servitŭ unŭ ceaiŭ şi, după ce Maiestăţile Lorŭ şi Auguştii óspeţĭ S'au întreţinutŭ cu obicinuita Lorŭ afabilitate cu persónele presinte, S'au retrasŭ în apartamentele Lorŭ.

*

Duminecă, 16 Septemvre, órele 9½, Maiestăţile Lorŭ şi Alteţele Lorŭ Imperiale şi Regale însoţiţĭ de suitele Lorŭ au mersŭ la mânăstirea Sinaia spre a ascultá Sânta

Liturgiă oficiată de starițulŭ mânăstirei și ajutatŭ de corulŭ bisericei Ḑomnița Bălașa, care venise încă din ajunŭ. La întrarea în biserică, Suveranii și Altețele Lorŭ Imperiale și Regale au fostŭ întêmpinațĭ cu Evangelia și Crucea.

La órele 11, Regele și Archiducele urmațĭ de suitele Lorŭ militare S'au dusŭ pe platoulŭ din fața castelului spre a trece în revistă alŭ II batalionŭ de vênătorĭ. La sosire, batalionu a datŭ onorurile militare, ér maiorulŭ Ionescu, comandantulŭ acestui batalionŭ, I-a întêmpinatŭ și a raportatŭ Alteței Sale Imperiale și Regale. Dupĕ ce Regele și Archiducele a trecutŭ pe dinaintea frontului trupei, în sunetulŭ imnului austriacŭ, a făcutŭ defilarea batalionului în colónă de companii, în pasŭ gimnasticŭ. Apoi se ordonà a se esecutá mânuirea armelorŭ, scóla de batalionŭ, execuția focurilorŭ și o luptă de tiraliorĭ apropriată terenului. Aceste diferite exercițiurĭ au fostŭ executate cu fórte mare precisiune și ordine, pentru care atâtŭ M. S. Regele câtŭ și A. S. Archiducele au arătatŭ comandantului batalionului Inaltele Lorŭ mulțămirĭ.

De aci, Regele și Archiducele au mersŭ la cantonamentulŭ de veră alŭ acestui batalionŭ frumosŭ împodobitŭ încă din ḑiua de 30 Augustŭ, când a fostŭ a șeptea serbare a luărei Griviței, și după ce l'a visitatŭ cu deamĕruntulŭ, au mulțămitŭ din nou atâtŭ comandantului câtŭ și întregului corpŭ oficerescŭ arătându-le Inalta Lorŭ satisfacțiune.

Cum în acéstă seră Altețele Lorŭ Imperiale și Regale hotărîseră sĕ părăséscă Sinaia, la órele $2^1/_2$ s'a datŭ unŭ mare prânḑŭ la care a luatŭ parte, afară de suita Alteței Sale Imperiale și Regale și de casa M. S. Regelui, d. D. Sturdza, ministru afacerilorŭ străine, cu dómna; d. generalŭ Fălcoianu, ministru de rĕsboiŭ; Exc. Sa d. baronŭ Mayr, ministru plenipotențiarŭ alŭ Austro-Ungariei; Exc. Sa d. baronŭ de Saurma, ministru plenipotențiarŭ alŭ Germaniei; d. generalŭ Radu Mihai, prefectulŭ Capitalei; d. Grigorie Ghika, secretarulŭ generalŭ alŭ ministerului afacerilorŭ străine; d. Emilŭ Ghika, agentŭ diplomaticŭ la Sofia; d. Furduescu, prefectulŭ județului Prahova; sânția sa superiorulă mânăstirei Sinaia; d. baronŭ Salzberg, consilierŭ alŭ Legațiunei austro- ungare; căpitanulŭ Schneider, atașatŭ militarŭ la Legațiunea austro- ungară; d. și d-na Edgard Herz; d. inginerŭ Manega, în totulŭ 37 persóne

La órele $4^3/_4$, Majestățile Lorŭ și Altețele Lorŭ Imperiale și Regale au plecatŭ la gară în același modŭ în care sosiseră. La gară unŭ numĕrosŭ publicŭ adăstá pe Augustii călĕtorĭ, cărora dómnele din societate au oferitŭ frumóse buchete de florĭ.

Trenulŭ specialŭ, în care s'au suitŭ Măjestățile Lorŭ cu Augustŭ óspețĭ, a plecatŭ spre Predélŭ în sunetulŭ imnului austriacŭ și în mijloculŭ urărilorŭ entusiaste ale tuturorŭ celorŭ ce se aflaŭ aci adunațĭ.

La Predélŭ Altețele Lorŭ Imperiale și Regale, după ce Se coborâră din trenulŭ românŭ, întrară în sala de așteptare unde Se întreținură în modulŭ celŭ mai grațiosŭ cu toțĭ domnii și dómnele carĭ 'I însoțiseră. Asemenea 'Sĭ arătară viile Lorŭ mulțămirĭ către Augustii nostri Suveranĭ pentru frumósele ḑile petrecute în casa Lorŭ de la Peleșŭ; apoi îmbrățișându-Se afectuosŭ, Se îndreptară spre trenulŭ specialŭ austro-ungarŭ care 'I adăstá.

In momentulŭ celŭ din urmă Altețele Lorŭ Imperiale și Regale, viu mișcațĭ de grațiositatea cu care au fostŭ primițĭ și astă dată în țéră, au luatŭ din nou rĕmasŭ bunŭ de la Maiestățile Lorŭ.

La órele 6 trenulŭ regalŭ s'a întorsŭ la Sinaia.

CORESPONDENȚA NOSTRA DIN COMITATE.

Moștenitorulŭ tronului la Gurghiu.

Gurghiu, 30 Septemvre 1884.

Ḑiua de 29 Septemvre a anului curentŭ, pentru opidulŭ nostru Gurghiu și jurŭ, fu o ḑi de sĕrbătóre măreță, căcĭ în ḑiua acésta pela 11 óre înainte de ameḑĭ au sositŭ în mijloculŭ nostru AA. LL. Imperiale și Regale Rudolfŭ și Stefania cu suita Lorŭ, spre a'șĭ începe vênĕtórea în munții fiscalĭ ai domeniului dela Gurghiu.

Incă pela 8 óre înainte de ameḑĭ s'a observatŭ o mișcare neîndatinată, adunându-se poporulŭ din locŭ și jurŭ spre a'șĭ manifestá iubirea, credința și alipirea, care a avut'o pururea națiunea nóstră față cu dinastia și tronulŭ Habsburgicŭ.

Prela 9 óre s'a adunatŭ preoțimea de amêndouĕ confesiunile gr. cat. si gr. or. tractuală la casa preotului localŭ Nicolau Petru și sub conducerea d-lui Basiliu Rațŭ, protopopŭ românŭ alŭ Reghinului, au plecatŭ spre palatŭ, și ajungêndŭ acolo, au statŭ la scările castelului spre stânga în ordinea următóre: clerulŭ rom. cat. cu vice-protopopii Csiky Peter din Kozvényes-remete, Finta István din Reghinŭ și cu vre-o câțĭ-va preoțĭ rom. cat., carĭ veniseră la întêmpinare; după dênșii imediatŭ au urmatŭ d. protopopŭ Basiliu Rațŭ cu tótă preoțimea românéscă; de-a drépta scărilorŭ au ocupatŭ locŭ aristocrația adunată la vênatŭ, câtă sosise până în timpulŭ acela, și corpulŭ oficialŭ dela fiiscalitatea Gurghiului în frunte cu d. Ionŭ Girsik, aranjatorŭ și directorŭ supremŭ alŭ fiscalitățilorŭ din Transilvania, care venise dimpreună cu d. Wunderbaldinger, arangiatorŭ internŭ alŭ castelului, cu vre-o 3 ḑile înainte spre a face cele de lipsă pentru primirea Altețelorŭ Lorŭ Imperiale și Regale.

Indată ce au sositŭ în sunetele clopotelorŭ și în strigătele entusiastice de „Sĕ trăéscă,« se dederă josŭ din trăsură și, după ce A. Sa felicità aristocrația adunată schimbândŭ cu fiecare câteva cuvinte, se întórse către preoțime, strinse mai întâiu mâna celorŭ doi protopopĭ rom. cat. adresându-li-se în limba maghiară; după aceea se duse la d. protopopŭ Basiliu Rațŭ, îi strînse mâna cu cordialitate, întrebându-lŭ cum se află. D. protopopŭ I-a rĕspunsŭ în limba germană astfelŭ: »Alteța Vóstră! Am venitŭ dinpreună cu preoțimea tractuală, ca sĕ ne manifestămŭ credința probată, iubirea și alipirea nóstră de persónele Altețelorŭ Vóstre, de Dinastiă și Tronŭ. Primițĭ, Alteță, bucuria inimei nóstre cu acéstă ocasiune.«

La acestea cuvinte rĕspunse Alteța Sa prințulŭ Rudolfŭ în modulŭ următorŭ:

»Vĕ mulțămescŭ din inimă pentru omagiele și primirea cordială, ce Mi-ațĭ arĕtatŭ totdéuna cu ocasiunea venirei Nóstre aici, pentru care primițĭ espresia simțĕmintelorŭ ce păstreḑŭ față cu clerulŭ.« — Ḑise mai încolo cu o bucuriă mare: »Venimŭ dela Sinaia, din Regatulŭ României, comunicațĭ acésta și celorlalțĭ.«

Nu a concesŭ A. Sa sé se facă nicĭ o pórtă triumfală, ci numai vre-o 4 stindarde s'au înălțatŭ: 2 în castelŭ, ér alte 2 la pórta curții, dintre care unulŭ maghiarŭ, ér altulŭ austriacŭ.

Curêndŭ după sosire merse pe ruinele cetății lui Rakotzi și împușcà o buhă (bufniță) mare și se bucurà ḑicêndŭ: „Acésta e semnŭ bunŭ pentru ḑiua viitóre, când vomŭ începe vênătórea regulată.«

Prânḑulŭ s'a începutŭ la 6 óre séra, cântândŭ musica dela Clușiŭ piesele cele mai alese. La prânḑŭ au luatŭ parte numai cei din suita regală și vre-o câțĭva aristocrațĭ, carĭ sosiseră până în acelŭ timpŭ.

Vênĕtórea va durá 14 ḑile și în timpulŭ acesta vorŭ luá parte vre-o 5 prințĭ din Germania și aristocrația cea mai alésă din Transilvania.

Ce se atinge de succesulŭ vênatului numai atâta vĕ potŭ relatá, că au începutŭ aḑĭ la 8 óre a vêná în pădurea Adrianului, însĕ fără succesŭ. Mâne vorŭ merge în pădurea dela Casiva, așa numita Osoiu. Ce resultatŭ va avé, vomŭ vedé.

Nicolau Petru.
Gurghianulŭ.

SCIRI MERUNTE.

Din Gurghiu ni se scrie, că Miercurĭ s'a făcutŭ vênătóre pe valea Casivei, unde s'a datŭ de cincĭ urșĭ. Unulŭ din ei a fostŭ rănitŭ de pictorulŭ Curții Melka, ér ceilalțĭ doi au fugitŭ neatinșĭ.

—0—

Același corespondentŭ ne comunică, că la 30 Septemvre st. n. A. Sa priucesa Ștefania împreună cu comitesa Palfy au făcutŭ o preumblare pe la Ibănescĭ în susŭ, care de 1 óră, fără nicĭ o suită.

—0—

Ministrulŭ ungurescŭ de culte și instrucțiune a adresatŭ episcopilorŭ catolicĭ o circulară, prin care îi provócă a face cnnoscutŭ subalternilorŭ lorŭ, că numai pe acei copii din căsătoriile mixte sĕ-i boteze, carĭ aparținŭ bisericei catolice. Décă însĕ împrejurările le permitŭ, potŭ botezá și copii, carĭ aparținŭ altei confesiunĭ, fără însă ca prin acestŭ actŭ sĕ devină ei membri ai bisericei catolice; prin urmare preoții catolicĭ sĕ nu'i înmatriculeze, ci sĕ trimétă în timpŭ de optŭ ḑile atestatulŭ de botezŭ preotului de a cărui confesiune țînŭ părinții copilului, ca elŭ sĕ înscrie pe copilŭ în matricule. Preoții carĭ nu vorŭ lucrá după acéstă disposițiune vorŭ fi pedepsițĭ.

Fine apucăturĭ mai are și d. Trefort, dér totŭ așa de finŭ i se cunoscŭ și planurile.

—0—

In ḑilele de 15 și 16 Septemvre s'a ținutŭ în Aradŭ adunarea generală a societății pentru fondulŭ de teatru românŭ, fiind bine cercetată. Concertulŭ și balulŭ ce s'au datŭ au avutŭ unŭ succesŭ splendidŭ.

—0—

D-nii Dr. A. Mocioni și F. Musta au fostŭ aleșĭ deputațĭ ai Lugoșului pentru congresulŭ bisericescŭ.

—0—

D. V. Mândrénu 'șĭ-a datŭ demisiunea din postulŭ de profesorŭ dela scólele cetățenescĭ din Caransebeșŭ, trecêndŭ ca profesorŭ la liceulŭ din Focșanĭ.

—0—

Intre studenții înscrișĭ la Universitatea din Clușiu suntŭ 36 de Românĭ. Cei mai mulțĭ suntŭ înscrișĭ la facultatea de dreptŭ.

—0—

In Clușiu s'au anunțatŭ pentru serviciulŭ armatei 56 de voluntarĭ. In Sibiiu de asemenea s'a anunțatŭ unŭ mare numĕrŭ de voluntarĭ la alŭ 28-lea batalionŭ de vênătorĭ.

—0—

Comitele Herbert Bismarck, fiiulŭ cancelarului a făcutŭ o visită reginei Angliei în Baltimore.

—0—

»Sloboda« din Agram anunță, că șefulŭ cultelorŭ Voncina, voindŭ sĕ se îmbarce în Fiume pentru Novi, a fostŭ bătutŭ de vr'o 200 de Starcevicianĭ cu smochine putrede. Poliția a arestatŭ pe mai mulțĭ din ei, pedepsindu'i imediatŭ.

—0—

„Loydului Românŭ« i se scrie din Viena, că negocierile pentru rĕscumpĕrarea liniilorŭ române ale căilorŭ ferate Lemberg-Cernăuțĭ-Iașĭ n'au avutŭ nicĭ unŭ resultatŭ positivŭ, fiindcă guvernulŭ austro-ungarŭ are interesŭ de a împedecá rĕscumpĕrarea, celŭ puținŭ până când se va decide asupra rĕscumpĕrării liniilorŭ austriace, pe de altă parte acționarii englesĭ încă nu suntŭ dispușĭ a schimbá acțiunile lorŭ cu renta română.

—0—

După cum spune »L'Indépendance roumaine,,« guvernulŭ românŭ ar avé de gândŭ sĕ convóce camerile

FOILETONŬ.

Leica Maria și domnișóra Marieta.

(Schiță de caractere).

(Urmare).

III.

Erá într'o Duminecă, o ḑi de totŭ frumósă, așa încâtŭ sĕ fi totŭ statŭ la pórtă de poveștĭ. Și nu-i vorbă, când nu mergĭ nicăirĭ, nimicŭ nu-țĭ face mai mare plăcere, decâtŭ petrecerea ce-o ai cu vecinii și cu pretinii stândŭ de poveștĭ la pórtă. Acestŭ obiceiu este fórte lățitŭ în suburbii.

Maria lui Pleópă scosese din casa »cea mare,« cum se ḑice, unŭ fotoliu frumosŭ și se puse la pórtă, sĕ privescă la trecĕtorĭ. — Și sĕ nu credă cineva, că n'avea trecĕtorĭ; — ba avea, chiar pré mulțĭ. Ea din firea ei erá darnică, și cum avea parale destule, fată mare și idei „modrne,“ cinstea din grosŭ pe orĭ ce tênĕrŭ, carele »o onorá cu presența.«

Alăturea pe unŭ bolovanŭ stá vecină-sa leica Ana, cu fața posomorîta și gânditóre. Și cum sĕ nu fie gânditóre, când ea avea 4 copii în casă și sĕrăcia de gâtŭ în locŭ de salbă de galbenĭ.

Fotoliulŭ leichii Mariei lui Pleópă, veselia ei din față, bolovanulŭ leichii Anei și posomorîta ei căutătură, erau unŭ contrastŭ din cele mai marĭ. Leica Ana ar fi statŭ bucurosŭ acasă, dar ce sĕ facĭ serăciei, — și leica Ana erá sĕracă și de multe orĭ avea lipsă de ajutorulŭ vecinei sale. — Așa-i omulŭ sĕracŭ, trebue sĕ facă adeseorĭ pe placŭ acelora dela carĭ se hrănesce, trebue sĕ fie veselŭ chiar când inima lui este tristă.

Stĕtură mai multă vreme împreună aceste douĕ vecine. Leica Maria istorisiá, ér leica Ana o ascultá. Multe de tóte spunea leica Maria, și cum sĕ nu spună, când la ea se adunau veștile din tóte părțile suburbiului și ale orașului, întocmai cum aducŭ sîrmele telegrafului scirile la una și aceiașĭ stațiă. — »Ce a ḑisŭ cutare..... ce a mâncatŭ cutare.... cu ce se îmbracă, cu cine umblă, cu cine se întêlnesce...« și alte multe vorbe eșite din spiritulŭ femeilorŭ fără ocupațiune seriósă, trebuiá sĕ le asculte leica Ana, trebuiá sĕ le admire și uneorĭ sĕ rîḑă ex oficio. Leica Maria erá pe deplinŭ mulțămită, vĕḑêndŭ interesulŭ cu care o ascultá pretina sa.

Dar femeea este totŭ femee, și leica Ana încă nu erá mai multŭ decâtŭ o femee și astfelŭ nu se pré nĕcăjea de spusele vecinei sale, ba așĭ puté ḑice cu siguranță, că'i făcea chiar plăcere, întocmai ca orchestra între actele unei drame, căcĭ viața'n sărăcia, care o ducea ea, pretindea câtușĭ de câtŭ puțintică distracțiă.

Pe când vorbiá leica Maria lui Pleópă cu mare focŭ despre unŭ domnŭ, pe care îlŭ cunoscea de curêndŭ, pe când tocmai făcu observarea curiósă, că deși domnŭ mare, totușĭ i-a sĕrutatŭ mâna, pe atuncĭ tocmai, domnișóra de casă, adecă Marieta, începuse a cântá la pianŭ scala din »c“ moll, și cum erá feréstra deschisă se auḑiá în uliță.

Leica Maria lui Pleópă se înveselì la față și mai multŭ ca cum erá, tăcu o clipă și cu ochii făcu atentă pe vecină-sa sĕ asculte. După câteva momente însĕ se adresà către ea cu cuvintele:

— »Cântă Marieta nóstră la drîmbŭ.... la pianŭ sĕ ḑicŭ și eu,« se corese răpede, și cuprinsă de ciudă se sculà de pe fotoliu, dar iute se puse érășĭ pe elŭ. Se nĕcăjise rĕu de acestŭ lapsus, căcì fie ḑisŭ între noi, vecinii mai batjocurоșĭ grăiau între ei și totdéuna spunéu, că leica Maria lui Pleópă șĭ-a cumpĕratŭ unŭ drîmbŭ. Și cum sĕ nu'i fie nĕcazŭ leichii Mariei, când ea însașĭ, preocupată de acea batjocură, a esprimatŭ numele de drîmbŭ.

Multe de tóte au mai vorbitŭ aceste douĕ vecine, care însĕ neînteresândŭ nicĭ chiar pe o femee, aflu cu totulŭ de prisosŭ a le scrie. Și chiar décă le-așĭ scrie,

pe ḑiua de 26 Octomvre în sesiune estraordinară, avêndŭ a votá câteva proiecte urgente.

—0—

Acelașĭ ḑiarŭ comunică, că ministerulŭ agriculturii, comerciului și industriei discută proiectulŭ de reorganisare alŭ scólelorŭ de meserii;

—0—

Colonelulŭ Dumitrescu Maicanŭ, șefulŭ misiunei militare, care a representatŭ armata română la manevrele germane, a fostŭ decoratŭ de împĕratulŭ Wilhelm.

—0—

Tribunalulŭ de comerciu din Bucurescĭ a înscrisŭ 2700 de firme comerciale.

—0—

Din Londra se anunță, că princesa de corónă a Germaniei, fiica reginei Victoria din Anglia, 'șĭ dă tótă silința, ca sĕ aducă la cale o întâlnire a lui Gladstone cu Bismarck.

—0—

Regele Albert alŭ Saxoniei și prințulŭ Wilhelm alŭ Prusiei se aflá în Viena. Vorŭ insoțí la vênăróre pe M. Sa monarchulŭ Franciscŭ Iosifŭ.

—0—

Suntŭ câteva ḑile, anunțaserămŭ că măreţulŭ cerbŭ alŭ papei omorîse pe îngrijitorulŭ, fiindcă îi adusese mâncarea mai târḑiu ca de obiceiu. A doua încercare a făcut'o cerbulŭ cu unŭ gendarmŭ alŭ papei, care scăpă cu viață. Papa decretă în urma acésta mórtea cerbului. Printr'o lovitură de toporŭ în capŭ mândrulŭ cerbŭ fu ucisŭ.

—0—

Cine vrea titlu, sĕ se adreseze unei agenturĭ italiane, care de curêndŭ a publicatŭ următórele prețurĭ: pentru titlulŭ de prințŭ 75,000 francĭ, pentru titlulŭ de duce 50,000 francĭ, pentru titlulŭ de baronŭ 25,000 fr. Pentru orĭ ce titlu se garantéză.

PROGRESULU NOSTRU CULTURALU.

(Discursŭ presidențialŭ, la deschiderea adunării generale a Societății pentru fondŭ de teatru românŭ în Aradŭ la 27 Septemvre st. n. 1884).

Onorabilă adunare generală!

Ca representantŭ alŭ comitetului Societății pentru fondŭ de teatru românŭ, în numele aceluia, am onórea a vĕ salutá pe d-vóstră întrunițĭ în acéstă adunare! Cu bucuriă am venitŭ la d-vóstră, căcĭ am fostŭ convinsŭ, că numĕrósa clasă inteligentă, dimpreună cu poporulŭ luminatŭ și cu dare de mână din aceste părțĭ, va întêmpiná cu căldură scopulŭ ce urmăresce Societatea nóstră. Dar cu bucuriă și mai mare potŭ sĕ constatezŭ acuma, că convingerea mea nu m'a înșelatŭ. Am plăcerea sĕ vĕdŭ în acéstă sală o pré frumósă adunare, compusă din bărbațĭ de felurite condițiunĭ sociale, din numeroșĭ representanțĭ ai poporului, și — unde se lucréză pentru cultură, nicĭ femeile nu potŭ sĕ lipséscă.

Da, onorabilă adunare generală, scopulŭ Societății nóstre e culturalŭ. Așeḑămêntulŭ ce voimŭ sĕ întemeiămŭ are menirea sĕ respândéscă cultură; căcĭ după biserică și scólă, teatrulŭ este mijloculŭ celŭ mai puternicŭ, întru atingerea acestui scopŭ. Unŭ adevĕrŭ acesta, recunoscutŭ de tótă lumea civilisată. De aceea statele înființéză teatre și le dau subvențiunĭ marĭ. Decă dér e vorba de cultură, nicĭ noi Românii nu putemŭ esitá, ci trebue sĕ grăbimŭ a ne aduná din tóte părțile sĕ ne dămŭ sprijinulŭ pentru respândirea ei. Astăḑĭ cultura e pânea de tóte ḑilele, fără care nicĭ unŭ poporŭ nu póte sĕ trăéscă; acésta e scutulŭ lui în furtunele viitorului; acésta e scara pe care se póte urcá la nemurire.

Sub înriurirea acestei convingerĭ, este forte instructivŭ sĕ ne întrebămŭ: cum stămŭ noi Românii din Austro-Ungaria cu cultura? Făcut'amŭ vr'unŭ progresŭ? Care ne suntŭ prospectele în viitorŭ?

Décă vomŭ studiá condițiunile în care amŭ trăitŭ și din care multe ne impresóră până în ḑiua de astăḑĭ, va trebuí sĕ rĕspundemŭ, că amŭ făcutŭ progresŭ. Ni se póte ḑice, că progresulŭ acesta e micŭ, că nu-i multămitorŭ; dér nu ni-se póte contestá, că totușĭ amŭ înaintatŭ. Și décă cei ce ne consideră, vorŭ aprețuí tóte neajunsurile, ba și pedecile de totŭ felulŭ, cu care avurămŭ și mai avemŭ a ne luptá, vorŭ cătá sĕ se mire, că suntemŭ și acolo unde amŭ ajunsŭ.

Însĕ ca sĕ putemŭ probá resultatulŭ multŭ-puținŭ alŭ stăruințelorŭ nóstre culturale, catŭ sĕ ne întórcemŭ privirea în trecutŭ. Sĕ vedemŭ cum amŭ statŭ noi pe la inceputulŭ vécului de acuma, înainte cu 50—69 de anĭ? Sĕ comparămŭ situațiunea nóstră culturală de atuncĭ cu acea de acuma. Sĕ ne esaminămŭ, ce amŭ avutŭ noi atuncĭ și ce avemŭ acuma?

Vomŭ începe la biserică, primulŭ factorŭ alŭ civilisațiunii. De-aicĭ datéză și începululŭ culturei nóstre. Primele raḑe ale deșteptării intelectuale ne viniră de pe terenulŭ bisericescŭ, căcĭ numai singurŭ acela a putută sĕ ofere tinĕrimei nóstre traiu și carieră.

Legănulŭ acestei deșteptărĭ a fostŭ Ardélulŭ; ér isvorulŭ — cele două episcopii de acolo. Ele au trimisŭ tinerĭ la scólele înnalte din Roma, Viena și de prin alte orașe sĕ studieze teologia. De acolo se'ntórseră apoĭ Șincai, Maiorŭ și Clainŭ, carĭ făcură începutulŭ istoriografiei nóstre moderne, și dimpreună cu alții de ambele confesiunĭ, puseră temeiulŭ renascerii naționale.

Intr'acestea școlele din Blașiu nu deteră bărbați cu sciință; de acolo o schinteiă sbură la Oradea-mare, și așeḑându-se în scaunulŭ episcopescŭ, aprinse la Beiușŭ unŭ nou focarŭ de cultură, înființă gimnasiulŭ din care a eșitŭ apróre tótă generațiunea actuală ce scie carte în părțile celorŭ trei Crișurĭ.

Asupra bisericei române din părțile aradane și bănățene plană atuncĭ unŭ norŭ greu, hierarchia sêrbéscă, ce ținea în lanțurĭ grele spiritulŭ culturei nóstre naționale și opriá orĭ ce avêntŭ alŭ idiomului românescŭ.

In aceste ḑile de grea cumdănă, orisonulŭ se luminá numai de fulgerile fabulelorŭ lui Cichindealŭ, care isbiá în cei ce tindéu a răpí ceea ce strămoșilorŭ noștri le erá mai scumpă decâtŭ viéța și care dedea inimă turmei apăsate,

Și pe când scólele dela Blașiŭ și Beiușŭ îșĭ indepliniau înalta lorŭ misiune, în orașulŭ Aradŭ se deschise preparandia română, care ca șĭ farulŭ ia mijloculŭ valurilorŭ nimicitóre, conducea la limanŭ pe cei însetațĭ de cultură.

Preparandia din Aradŭ are frumóse pagine în istoria culturei nóstre. Ghiar și înființarea ei este monumentulŭ unei virtuțĭ naționale. Regimentele românescĭ escelară cu bravura lorŭ în rĕsboiulŭ în contra Franciei sub împĕratulŭ Franciscŭ I. Monarchulŭ voindŭ sĕ fie recunoscătorŭ, încuviință la 1812 înființarea unei preparandii române în Aradŭ. Acésta deschisă, profesorii: Iosifŭ Iorgovicĭ, nepotulŭ de frate alŭ renumitului autorŭ alŭ »Observațiunilorŭ despre limba română;« Constantinŭ Loga Diaconovicĭ, care a scrisŭ o gramatică română și Iónŭ Mihuțŭ, în frunte cu Dimitrie Chichindealŭ, arboraseră drapelulŭ sciinței. De acolo a rĕsunatŭ puternica esclamațiune a lui Chichindealŭ: „Mintea..... Mărită nația românéscă!... Mintea!... Când te vei luminá cu învĕțăturile... mai alésă nația nu va fi pe pământŭ înaintea ta!«

Acestŭ strigătŭ electrisă românimea din aceste părțĭ. Corpulŭ naționalŭ amorțitŭ prinse viață nouă. Luptele pentru cultură începură. Moise Nicóră combătŭ pedeca cea mai mare a desvoltării naționale, ierarchia sêrbéscă, fiind salutatŭ cu bucuriă de toțĭ Românii.

In părțile bănățene Paulŭ Iorgovicĭ luă în mână stindardulŭ eliberării și luptă până la cea din urmă resuflare. Ĕră mai târḑiu Bojinca apucă condeiulŭ smulsŭ prin mórte din mânile lui Petru Maiorŭ.

O strălucită pleiadă de bărbațĭ, adevĕrate stele pe orisonulŭ culturei nóstre în trecutŭ. Ei au pusŭ fundamentulŭ, alŭ lorŭ este meritulŭ că astăḑĭ putemŭ vorbí de progresŭ. Despre dênșii a ḑisŭ Heliade: „Cetițĭ, tinerilorŭ, pe Paulŭ Iorgovicĭ, Petru Maiorŭ, Cichindealŭ, Șincai, și veți învĕțá într'ênșiĭ și limba vóstră și ceea ce au fostŭ moșii voștri, și ceea ce vețĭ puté fi, de vețĭ urma învĕțăturile lorŭ!“ (va urma)

DIVERSE.

Misionarii între antropofagĭ. — Unŭ indigenŭ se presentă cu amêndouĕ soțiile sale înaintea unui misionarŭ, rugându-lŭ sĕ-lŭ boteze. — »Este cu nepuțință, fiulŭ meu,« rĕspunse misionarulŭ, »religiunea creștină nu iartă unui bărbatŭ sĕ aibă mai multŭ decâtŭ o femee.« Sĕlbaticulŭ dispărŭ dér se întórse după optŭ ḑile numai cu o femee. — »De astă dată, părinte, nu-m vei refusá botezulŭ.« — »Unde-țĭ este cealaltă femee?« întrebă preotulŭ. — „Nu te teme, n'are sĕ se mai întórcă, amŭ mâncat'o,« rĕspunse cu nevinovățiă antropofagulŭ.

Unŭ sfatŭ părintescŭ. — O damă visită odată pe episcopulŭ de la Motte din Amiens, ca sĕ 'i céră sfatŭ în unele lucrurĭ ce 'i apăsau consciința. Intre altele îlŭ întrebă, décă e séu nu pĕcatŭ sĕ se sulemenéscă. Unŭ preotŭ, caruia i se spovedise ea, i-a interḑisŭ strictŭ întrebuințarea sulimanului; altulŭ din contră i-a permisŭ acésta fără nicĭ o condițiune. Celŭ dintêiu, ḑise dama, i se pare prea aspru, celŭ de-alŭ doilea prea îngăduitorŭ. Bĕtrênulŭ episcopŭ îi dete următorulŭ sfatŭ: — »Deórece, după părerea d-tale, amêndoi preoțiĭ au mersŭ prea departe, celŭ mai bunŭ lucru e, décă vréi sĕ apucĭ calea de mijlocŭ, sĕ te sulemenescĭ numai pe o parte a obrazului.«

Invitare de prenumerațiune la „Invĕțămêntulŭ intuitivŭ.“

Literatura nóstră în genere, și apoi cea pedagogică în speciă abia e încă în fașiă. Puține la numĕrŭ suntŭ ramurile acelea de sciință, care sĕ pótă numĕrá câte 2—3 opurĭ de specialitate la noi, cele mai multe nu suntŭ representate prin nicĭ unŭ manualŭ. Intre ceste din urmă vine a se numĕrá și »**Invĕțămêntulŭ intuitivŭ**« (Anschaungs-unterricht, Beszéd és értelmi gyakorlat), pentrucă întru adevĕrŭ în obiectulŭ acesta n'avemŭ, afară de nesce tractate sporadice prin foile pedagogice nicĭ o carte întocmită după lipsele scólelorŭ nóstre, deși în înțelesulŭ legilorŭ scolastice esistinte studiulŭ acesta are sĕ se propue în primii doi anĭ de scólă, formândŭ temelia întregŭ învĕțămêntului următorŭ. — Invĕțătorii altorŭ popóră au la îndemână felŭ de felŭ de manuale sistematice, pe când ai noștri lăsațĭ de capulŭ lorŭ — unii nesciindu-se nicĭ orientá, rĕtăcescŭ ori se și perdŭ în bogatulŭ materialŭ alŭ obiectului acestuia, și érășĭ alții nu'lŭ propunŭ de locŭ.

Décă întrebĭ din întêmplare pre unulŭ séu pre altulŭ după causă, 'țĭ rĕspunde, că n'are și nicĭ n'a vĕḑutŭ vre'unŭ îndreptarŭ românescŭ pentru »Invĕțămêntulŭ intuitivŭ.« Și apoi stândŭ lucrulŭ așa, întru adevĕrŭ nicĭ nu-i pré poțĭ inculpá.

Dreptulŭ ce pentru de a desțelení têrêmulŭ părăginitŭ în materia acésta de o parte, ér de alta pentru de a oḑatŭ preparanḑilorŭ și învĕțătorilorŭ românĭ îndreptarulŭ optatŭ de multŭ și de mulțĭ: mi-am propusŭ a edá »Invĕțămêntulŭ intuitivŭ.« Manualulŭ se va estinde pre 13—14 cóle de tiparŭ și va cuprinde atâtŭ înviațiunĭ metodice, câtŭ și unele lectiunĭ practice de modelŭ, și apoi întregŭ materialulŭ (scóla, casa părintéscă, corpulŭ omenescŭ, comunitatea, teritorulŭ comunei, plante, animale, minerale fenomene) dispusŭ după unŭ planŭ bine precisatŭ așá, încâtŭ învĕțătorulŭ românŭ muncitŭ și într'altŭ felŭ cu ajutorulŭ manualului acestuia își va ·puté propune pensulŭ după o pregătire și numai de ½ óră.

Studiulŭ ce l'amŭ făcutŭ în decursulŭ mai multorŭ anĭ decândŭ servescŭ ca profesorŭ, precum și esperiințele câștigate parte în scólă, parte pe la esamine și pre la adunările generale ale reuniunilorŭ învĕțătorescĭ, mĕ nutrescŭ cu speranța, că frații învĕțătorĭ precum și alțĭ bărbațĭ de scólă vorŭ aflá în opulŭ acesta cea ce așteptă.

Dar după ce vedemŭ, că mai toțĭ autorii românĭ abia cu anii îșĭ potŭ scóte spesele tiparului, ne mai pomenindŭ de rĕsplata muncei ostenitóre: m'am hotărîtŭ a pune sub tiparŭ manuscrisulŭ numai după ce voiu fi asiguratŭ pre calea abonamentului — de spesele tiparului.

Spre scopulŭ acesta mi'am permisŭ a esmite cóla de prenumerațiune alăturată. Prenumerațiunile mĕ rogŭ sĕ se facă (la adresa subscrisului) câtŭ mai îngrabă, ca sĕ mĕ potŭ orientá cu numĕrulŭ esemplarelorŭ de tiparŭ, pentru că esemplarie neprenumĕrate nu se vorŭ tipări decâtŭ unŭ numĕrŭ neînsemnatŭ pentru corporațiunĭ, redacțiunĭ, reuniunĭ învĕțătorecĭ.

Prețulŭ unui esemplarŭ 1 fl. v. a. (cu porto cu totŭ) solvitŭ înainte, orĭ celŭ multŭ până în 20-a Noemvre a. c. st. n. când opulŭ se va pune sub tiparŭ; dela 10 esemplare unulŭ grătuitŭ orĭ prețulŭ corespuḑĕtorŭ.

Gherla, (Számosujvár) 17 Septemvre 1884.

V. Gr. Borgovanŭ,
prof. preparandialŭ.

nu ar fi întru nimicŭ de folosŭ pentru cetitorĭ, întocmai ca și clevetitórele vorbe ce le spunea leica Maria lui Pleópă.

* * *

Domnișóra Marieta gătase de cântatŭ și se puse pe feréstră, dimpreună cu o cunoscută a sa, pe carea din greșélă o numea pretină. Erá vesela Marieta, căcĭ multe îi spusese pretina sa, și apoi cine nu scie câte de tóte nu vorbescŭ între ele când suntŭ singure douĕ fete cunoscute mai de multŭ! Amŭ ḑisŭ că cine nu scie, și într'adevĕrŭ că póte sĕ fie cineva, carele sĕ nu scie; cu tóte acestea eu nu sciu nimicŭ, căcĭ într'adevĕrŭ, décă așĭ scrie, mulțĭ dintre idealiștĭ șĭ-ar perde ilusiunile lorŭ.

IV.

Ḑilele trecŭ și timpulŭ înainteză și schimbă pe omŭ atâtŭ în etate câtŭ și în dispozițiunĭ.

Leica Maria lui Pleópă nu mai sciá ce sĕ mai facă de bucuriă, căcĭ îșĭ găsise ginere. Și cum n'ar fi ea veselă, căcĭ Marieta împlinise 22 de anĭ și în suburbiu trecea de fată mai multŭ decâtŭ têněră. Acum scăpase de tremurulŭ ce'lŭ au mamele de a 'șĭ mărită fetele, și nu mai sciá ce sĕ facă atâtŭ de veselă eră ea. Se apucá de câte unŭ lucru, dér n'avea astêmpĕrŭ sĕ'lŭ gate; eșiá din casă, eșiá din curte, alergá pe la vecinĭ, când cu trébă când fără trébă, și în cele din urmă cufundată în vorbe se pomenea că a trecutŭ multă vreme decând plecase de acasă. Se înțelege, e de prisosŭ sĕ spunŭ, că leica Maria vorbiá numai și numai despre fiitorulŭ ei ginere, despre fiitorulŭ ei Domnŭ. — »E fórte învĕțatŭ,« erá refrenulŭ fie-cărei vorbirĭ. — »Nu'i vorbă, rĕu îmĭ pare sĕ 'mĭ dau fata în altă parte, dér ce pĕcatele sĕ facŭ, când tóte fetele de séma domnișórei nóstre s'au mĕritatŭ de multŭ.

— »Ascultă, surată,« se adresă o vecină, »la noi aștia îmbrăcațĭ românesce este dreptŭ că se mărită fetele mai de grabă, dar de, d-ta că ai o casă ca de negustorŭ negustoresce trebue sĕ'țĭ mărițĭ și fata.«

— »Așa este,“ grăi leica Maria plină de mulțămire; ea însĕ sciá acum ce sĕ facă. Plină de mulțămire erá Maria lui Pleópă, că i'a ḑisŭ că are casă de negustorŭ, și astfelŭ sĕ nu prindă pe nimenea mirarea, décă mai pe urmă acea vecină n'a rĕmasŭ dela nicĭ una din petrecerile ce avéu sĕ fie cu prilegiulŭ căsătoriei.

(Va urma.)

I. C. Frunză.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 1 Octomvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.40	Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Rentă de aurŭ 4% . . .	93.30	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.90
Rentă de hârtiă 5% . .	88.85	Imprumutulŭ cu premiu ung.	114.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.65	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	115.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.30	Renta de hârtiă austriacă	80.85
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—	Renta de arg. austr. . .	81.95
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.30	Renta de aurŭ austr. . .	103.—
Bonurĭ rurale ungare . .	101.—	Losurile din 1860 . . .	134 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.—	Acțiunile băncei austro-ungare	856 —
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	100.25	Act. băncei de creditŭ ung.	290.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	99.75	Act. băncei de creditŭ austr.	291.50
Bonurĭ rurale transilvane	100.50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.77
		Napoleon-d'orĭ	9.66 1/2
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.75
		Londra 10 Livres sterlinge	121.55

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 19 Septemvre st. v. 1884.

Renta română (5%). . . .	Cump.	94	vênd.	94 1/2
Renta rom. amort. (5%) . .	„	95 1/2	„	96 1/4
„ convert. (6%) . .	„	95 3/4	„	96 1/4
Împr. oraș. Buc. (20 l.) . .	„	33	„	34
Credit fonc. rural (7%) . .	„	102 1/4	„	103 1/4
„ „ „ (5%) . .	„	91	„	91 1/2
„ „ urban (7%) . .	„	101 1/2	„	102
„ „ „ (6%) . .	„	97 1/2	„	98
„ „ „ (5%) . .	„	87	„	87 1/2
Banca națională a României	„	1394	„	1400
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	„	366 1/2	„	368
„ „ „ Națională . .	„	243	„	246
Aurŭ	„	5.50 %	„	6.60
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.06.	„	2.08

Cursulu pieței Brașovŭ
din 3 Octomvre st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.07	Vênd.	9.09
Argint românesc	„	9.—	„	9.05
Napoleon-d'orĭ	„	9.63	„	9.67
Lire turcescĭ	„	10.90	„	10.94
Imperialĭ	„	9.87	„	9.92
Galbenĭ	„	5.64	„	5.68
Scrisurile fonc. »Albina« . .	„	100.50	„	101.50
Ruble Rusescĭ	„	121.50	„	101.50
Discontulŭ „ . . .		7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Societatea comercială română Bassarabianu Calfoglu & Comp.

BULETINŬ
BRĂILA 18 Septemvre 1884.

Vêndĕtorŭ	Cumpĕrĕtorŭ	Felulŭ	Kilo	Libre	Prețulŭ		Notițe
D. Z. Zavò	Gamolin	Grâu	550	60 1/2	75	—	Slep
Tem. Dimitriadi	Bloch	„	400	60—	66	50	Magasiă
d-to	Kirchen	„	220	56 3/4	56	25	Caicŭ
Ilieff	L. Mendl & C-ie	Porumbŭ	430	61—	54	—	Magasiă
d-to	d-to	„	440	59 3/4	52	75	„
I. Catzica	d-to	Orzŭ	120	45 1/2	38	25	Caicŭ
W. P. Sassu	d-to	Porumbŭ	800	59 1/2	52	50	Magasiă
Cambano	d-to	„	400	59 3/4	52	75	„
A. Emberico	Sechiari frêres & Cie	Fasole	500	%	19	75	Caicŭ

4433—1884 civilŭ 1—3

Publicare.

Din partea trib. reg. din Brașovŭ se aduce la cunoscința publică, cumcă în urma incusei lui Nicolau Penciu, proprietarŭ din Veneția inferióră, contra tuturorŭ locuitorilorŭ din comuna Veneția inferióră pentru admisibilitatea comasării hotarului acestei comune, se determină ḑiua de pertractare pe 10 Decemvre 1884 a. m. 9 óre, în cancelaria comunei Veneția inferióră, la care se citéză toți interesații sub urmările prescrise în ordinațiunea din 23 Augustŭ 1880 § 36.

Brașovŭ, 16 Sept. 1884.

Din ședința trib. reg.

Decsi János, preș. **Bene**, directorŭ.

Nr. 10406—1884 1—3

Publicațiune.

În urma emisului Ilustrităței Sale D-lui sub-comite și consiliarŭ reg. ddto 15 Septemvre a. c. Nr. 9526 are sĕ se țină în **18, 19 și 20 Octomvre st. n. 1884** adunarea de controlŭ asupra concediațilorŭ și reserviștilorŭ cu domicilulŭ stabilŭ pe teritoriulŭ brașovénŭ.

Se avizéză decĭ toțĭ concediații, reserviștii și reserviștii de reîntregire a tuturorŭ corpurilurŭ de trupe ale institutelorŭ armatei permanente și a marinei de resbelŭ, fără distingere décă respectivii suntŭ séu nu suntŭ stabilĭ pe teritoriulŭ brașovénŭ, cu acea observațiune, că concediații, reserviștii și reserviștii de reîntregire din suburbiulŭ Scheiu au sĕ se presenteze în 18, cei din Brașovulŭ vechiu și Stupinĭ în 19, cei din cetate, Blumĕna, Timișulŭ de susŭ și inferiorŭ, din Dĕrste, precum și aceia, cari în ḑilele susŭ menționate nu s'au presentatŭ, în 20 Octomvre 1884 înainte de prânḑŭ la 9 óre în localulŭ de controlŭ în casarma din ulița Négră aducêndu-șĭ fiecare și passulŭ de miliție.

Acei concediațĭ, reserviștĭ și reserviștĭ de reîntregire, carĭ nu se presentéză la adunarea de controlŭ în susŭ amintitele ḑile, suntŭ strictŭ obligațĭ, de a presentá la controlulŭ supletoriu, ce are sĕ se țină în 15 și 16 Noemvre a. c. în localulŭ cercualŭ de reîntregire. Acei concediațĭ și reserviștĭ obligațĭ, cari nu se presentéză nicĭ la acestŭ controlŭ, neproducêndŭ unŭ motivŭ bine meritatŭ de scusă, se vorŭ pedepsĭ conformŭ prescriptelorŭ penale militare.

Brașovŭ, 27 Septemvre 1884.

Magistratulŭ urbanŭ.

Tipografia Alexi Brașovŭ.